

מסורת הש"ס

(א) אֶלְעָזָר בֶּן־זִכְיָא מִיָּד טוֹר נָהָ, (ב) זִכְיָא דְמָנָן, (ג) מוֹלִין נָה, (ד) מוֹלִין קָבֵב, (ה) זִכְיָא דְמָנָן, (ו) סְפָחִים מוּ, מוֹלִין קָבֵב, (ז) לְעֵיל לָהּ, (ח) לְעֵיל לָהּ, (ט) זִכְאָן רַשָׁ"ש, י (מְלֻרַע)

דְּזִיבִס טוֹף פִּרְשָׁה ד', (ס) [נָס], (ז) מוֹלִין קָבֵב, (ח) [לִימָא שָׁס], (ט) [נְפָסָחִים מוּ, וּמוֹלִין קָבֵב: אִימָא אֲרִיבַעַת מוֹלִין וְכַן מְנוּאֵר כְּהַמְנִיבִיס פִּי"א מַהֲלָבוֹת אֲבוֹת הַטּוּמָאֵה דִין ט' וּבְלִינִי סָפֵק שְׁהִיָּא כְּזוּב כְּרִשְׁ"י וְשִׁיעוּר עֲבוּדָה מְפֻרָּשׁ בְּפִסְחִים כִּי מִלִּי וְהַמְדַּפִּיס טַעְמָה וְדַפְּסָם כִּי מוֹלָ, (ס) זִכְיָא מַשָּׂא רַשָׁ"ש, (ע) [נָצִיק רַשִׁי"ן], (פ) [נְפִי מוֹת' מוֹלִין קָבֵב, דִּי"ה עוֹרֹת וְחוֹס' וְזִמְסִים נָהָ: דִּי"ה וְעֻטְרִינִינִי (ג) זִכְיָא וְעוֹרָא,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה א' מה וכו' מסמא כדאיתא במסכת שבת: (ב) תוס' ד"ה א'ז א'זן מסמא פ"ה, י"ב ק' הו'א פ'ה"י רש"י ר' עקיבא: (ג) בא"ד מנעם כד' מנע' עבודתיהן ממעט': (ד) ר' עקיבא וכו' כשר המת שיצט:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה חו' וכו' דל"כ תקשה לוי קפ"א, י"ב ע"ז מ"ז דף עג ע"ז דמ"ז ע"ז ע"ז לנרעה חזרינא וי"ש ח'ז' ד"ה א'ז מנעם וכו' ודו"ק: [ב] ד"ה שמה כ' אלא מנעמינ' דה' כפרה כקדשים ועור, כ"ל ע"ז ע"ז ד' ע"ז ע"ז חו"ס ד"ה כפרה וכו' וי"ע ודו"ק:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

תוס' הרא"ש

מהבא הוב' ולא המת: א"ז מדרה נמי מטמאה באבן מוסמא, ותימה מאישר היא וישובה וי"ל דמה ממשנינן נמי מטמאה אבן מוסמא דהא מכת טומאת משכב ומושב אבן טומאת אבן מוסמא כדחנניא בת"כ מנין לרבות י' מצעות ו' על גב זו ועל גבי אבן וטומאת ת"ל לכל המשכב, וי"ל דאבן מוסמא לא מטמאה אלא טומאת קלה אורכין ומשקין הלכך מהיא ממעטי' משכב ומושב בלא אבן מוסמא והבא ממעט אבן מוסמא שהוא ענין אחר שאף בוב אין לה אלא טומאה קלה ואי לא הוה אלא מיעוטא קמא לא הוה ממעטנינן אלא משכב ומושב משם משמטא מטמאה חמורה אבל אבן מוסמא שאינו מטמאה אבן טומאה קלה לא: אבן מוסמא, פרש"י טומאה קלה לא: אבן מנותח על גבי יתדותי' הוב וישוב עליו וכלים תחת הוב וטמאים בכל אשר יהיה תחתיו (הוב), וקשה לפירושו חדא דבת"כ מרבה ליה מוכל המשכב כדפ"ל, ועי' דקרא דוכל אשר יהיה תחתיו במקמי' לה לעיל ש' בנות כותים לעליוני' של שב ובת"כ דר"ש ליה למרבך הוב ועור, אי מוכל אשר יהיה תחתיו הוב נפקא א"כ כל הכלים נמי ותנן במסכת זבין ומייתי' לה בפרק בכל מערבין כל שהוא גישא עליו טהור חוץ מן הרהוי' למשכב ומושב והאדם ותניא נמי בת"כ יכול הוא והיא לא יטמאו טומאה חמורה בכלים שאינם ראויין למשכב ומושב אבל יטמאו טומאה קלה ת"ל וכל המשכב אשר יושב עליו, ועור אמאי נקט אבן מוסמא דמשמע שהיא כבדה וגדולה

כדימית' עליה לקמן בפרק בתרא והייתי אבן חדא ושמוא על פוס גובא ועור אמאי נקט אבן אפי' דף נמי כיון שמונת' על גבי יתדותיו ופירש רבינו שמואל וכן ר"ת דהיינו אבן גדולה שמונתה על הכגרים והוב יושב עליה וכבדה היא כל כך שהוא אינו מכביר כלל על הכגרים וטמאים טומאה קלה. וקשה דבת"כ מרבה אבן מוסמא מוכל המשכב כדפ"ל ובכל מקום משמע דהוי כעין טומאת משא דבשמינתין מביטין אל' מוהנושא אותם ובפ' חנוקת נמי תנן מטמאין במשא עד שימוק הבשר ומפרש בגמרא מאי משא אבן מוסמא ובפרק ר' עקיבא נמי אמרינן כי פליגי באבן מוסמא ובמשנה נמי קתני וזן הדיסטן, ובתוספתא דמס' כלים קתני אין טומאה לכלי חרס אלא מאוריו והדיסטן ועל גבי אבן מוסמא והדיסטן היינו משא כדמשמע בפ' העור והרוטב אטו נושא לאו מסיט. הלכך נראה לפרש דאבן מוסמא דהאבא דהודת תחת האבן והכלים על האבן והכי משמע פ"ק דכלים, למעלה מהם וזבי של זב ורוקן ושכבת וזעו ומימי רגלו ודם הנדה שהן מטמאין במגע ובמשא, למעלה מהן מרבב שהוא מטמא תחת אבן מוסמא כגון שהמרבב

אי מה. משא נדה חמור לטמא אבן

הכלים ונדה נשאת עליה מטמאה בגדים שמתח האבן כדלמך בנזרות כהנים" אף משא דמה חמור לטמא באבן מסמא דש מטמא במשא ואינו מטמא באבן מסמא

לדמרינן במשא כולי עלמא לא פליגי דמטמא כי פליגי באבן מסמא דאין משאו אלא בדבר הראוי לינשא אצל גדולה אינה מטלגלת להיות הטומאה נישאת עליה וגבי זב הו'א דרבייה קרא: והנושא אומס. צמשכב הזב כתיב ומשכב הזב הנישא על אבן מסמא מטמא כלים שמתחיה כדמפרש בנזרות כהנים" וכתיב אותם למעוטי דמה: לכל עומאום הפורשות. לא

שנא לח ולא שנא יצט: דמפרך אפרוכי. שיצט יותר מדאי לר' יוחנן טעור דדומיא דענצ צעינן וענצ לא מיפרך: דאקמח. לשון טחינה קמח: חוץ מן השינים. והא שינים דומיא דענצ הן וטהורין וקשיא לתרווייהו: שינים לא נצראו עמו שגדלין לאחר זמן: אין גזעו מחליף. אם ניטל אינו חוזר: הגזרה. צהמה שנקלף עורה מפני טורח מלאכה או מחמת שחין: דסנן ר"מ מנשכי. אינה טרפה דהדרה בריא אלמא גזעו מחליף: אדרכי ודכי. עד שהוא חוזר וגדל: שניט צה אויאל ומסה. הלכך טרפה: שטיחין. מרדעת לחמור: והכמים פוסלין. דלא הדרה צריא אלמא אין גזעו מחליף: קריי עליה צשרא. מתקשה צברה ועשה כעור: אסיפא. סיפא דואלו שערוותינן: ככשנן. וכולן. דלומר שזמן חמישים להיות מטמאין ככשר צפ' העור והרוטב: שעצדן או הילך צנן כדי עבודה. כדרך שרגילין לתת עור לפני דורסן ושעור עבודה מפרש"י צצצרות (דף טו) וצפסחים (דף מו). כדי ט' מיל: טעורין. שצטלן מתורת צשר: כי עצדו. נמי טעור דהא צטילה: נעשה מקומו לנקס. כלומר רושע נראה צה חרץ או גומא ואין כולו חוזר אצל שער וצפורן אין נטילתן ניכר: לאחרים. לזב: שעיר המשפלה. גורס טומאה למשלחו דכתיב (ויקרא טו) והמשלה את השעיר וגו': שרן מטמא צמגע ולא צמשא: נצלה

מקומו צלקת: אבל הזוב: זוב מוגלן דתניא ”וּזְבוּ טֹמֵא לִימַד עַל הַזּוּב שֶׁהוּא טֹמֵא וְהָלֵא דִּין הוּא לְאַחֲרִים גּוֹרֵם טוֹמֵאָה לַעֲצֻמוֹ לֹא כ”ש” ”שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח יוֹכִיחַ שְׁגוֹרֵם טוֹמֵאָה לְאַחֲרִים וְהוּא עֲצֻמוֹ מֵהוּר אֶף אֲתָה אַל תִּתְּמֹה עַל זֶה שֶׁאֵין ע”פ שְׁגוֹרֵם טוֹמֵאָה לְאַחֲרִים הוּא עֲצֻמוֹ מֵהוּר ת”ל ”וּזְבוּ טֹמֵא לִימַד עַל הַזּוּב שֶׁהוּא טֹמֵא וְאִימָא ה”מ בַּמּוֹגַע אֲבָל בַּמִּשָּׂא לֹא מִיַּדִּי דַּהּוּא אֲשֶׁרִין אֲמַר רַב בִּיבִי בַר אֲבִי בַמּוֹגַע לֹא אִיצְטְרִיךְ קָרָא דְלֹא גֵרַע מִשְׁכַּבְתָּ וְזַע

פ"ה וקשה לתרווייהו וקשה אולא"כ תקשה ליה קרא דא'ו צענצ אלא נראה דלר"ל לחוד פריך ופשיטא דשינים אינצ ככלל ענצ: אלא אמר רב אדא. אינו חוזר צו ממה שאמר אלא מפרש והולך מעט מעט: **שמא** יעשה שטיחין. וא"ת והלא מת אסור צהנאה דגמרינן (ע"ז דף כט): שם שם מעגלה ערופה וי"ל דטומאה חמירה להו טפי כדלמר צפרק צ' דיומא (דף כג). ללמדך שקשה עליהם טומאת כלי יותר משפיכות דמים ועוד נראה דעור אינו ככלל צשר ליאסר צהנאה" ”דהא עגלה ערופה נמי לא נפקא באלא מדכתיב צה כפרה כקדשים” ”ועוד קדשים מותרין צהנאה לאחר זריקה שהוא זמן כפרה וניחא השתא דלאיטריך צשור הנסקל לא יוכל להנחת עורו דלא אחי מנעשרו: ב”ש”ר נעשה מקומו צלקת ואין גזעו מחליף. הקשה רשצ"ס דלמר כסוף העור והרוטב (מולין קנח): צצשר מן החי אינו מטמא צהאל מה מת אינו עושה חליפין אף כל כ' וצשר עושה חליפין ומירץ דאין הכל אחד דגזעו מחליף משמע חוזר לגמרי וזה אינו עושה צצשר אצל עושה חליפין משמע שגדל קצת ולא לגמרי וזהו אף צצשר וא"ת כיון דמענצ ילפינן נימא צהאי לישנא מה ענצ שאינו עושה צצשר אצל עושה חליפין ונמעט אפילו צשר וי"ל דשמה גס ענצ מתחוק או גדל מעט אחר צשסר: **שטי”ר** המשתלח יוכיה. ולא תאמר ולימא דם הנדה יוכים שגורם משכב ומושב לגדה ודמה למעטי' לעיל מייניהו וי"ל דאין זה יוכיח כיון שיש לו לס' טומאת משא כמו נדה וה"נ ליהוי זוז כמו דם הנדה אצל שער המשתלה אין לו שום טומאה כלל:

בענין אבל לגבי הנדה דלא כתיב בההוא עניינא אחר למעט: מיתיבי בשר המת שהופרך טהור. ותימה ולישנ' ר' יוסי היא דאמר בשר המת שיבש טהור. וי"ל דא"כ ה"ל למירב שיבש ולא שהופרך: **שמא** יעשה אדם מעורות אביו ואמו שטיחין. ותימה והלא מת אסור בהנאה דגמרינן שם שם מעגלה וי"ל דחמירה עלייהו טומאה טפי מאיסורא כדאמרינן בפ"ב דיומא ללמוד שקשה להם טומאת כלים יותר משפיכות דמים: נעשה מקומו צלקת. הקשה ר"ש [ב"ם] בפרק העור והרוטב אמרינן ובשר מן החי אינו מטמא באהל דבעינן דומיא דמיתה שאינה ערשה ל' חליפין כלל. ומיהו כיון שהרושם ניכר קרי ליה בשמעתין אין גזעו מחליף לפי שאינו חוזר להיות כדמעיקרא בלא רושם. ותימה והלא אינו דומה לעצם שאינו חוזר לעולם כשנתחך ממנו. וי"ל שגם העצם מתגדל ומתחוק ומתקשה מקום הכעצם: שטי”ר המשתלח יוכיח. ותימה לימא דם נדה יוכיח שגורם טומאת משכב ומושב לאשה והדם טהור מזה. וי"ל ניהא ליה לימיר שטי"ר המשתלה יוכיח לפי שהוא טהור לגמרי. ועי"ל דדם נדה נמי

דם הנדה פרק שביעי נדה

נה.

אבן **מסמא**. (ט) פ"ה אבן המונחת על גבי יתדות וזו יושצ עליה וכלי תחת האבן וטמא מוכל אשר יהיה תחתיו וקשה דבת"כ מפיק אבן מסמא מוכל המשכב וקרא דוכל אשר יהיה תחתיו מוקי צפרק צנות כותים (לעיל לג). לעליונו של זב ובת"כ מוקי לה צמרצב ועוד דאי מוכל אשר יהיה תחתיו נפקא אס כן אפילו כלים שאינן ראויים למשכב ומושצ נמי ובתורת כהנים מוכח צהדיא דכלים שאינצ ראויין למשכב ומושצ אין להא אפילו טומאה קלה ועוד אמאי נקט אבן אפילו דף על גבי יתדות נמי ועוד מדקרי ליה מסמא משמע לשון שימה ומפרש צצינו סס ורצינו שמואל דאבן מסמא היינו אבן גדולה שהיא כבדה צגדים תחתיה וכבדה כל כך עד שאין ניכר כוזד הזב היושצ עליה ועל הצגדים ואין צה אלא טומאה קלה כדפי' לעיל והשנא אחי שפי' דמייחי צפ' צתרא (לקמן סט): והימיתא אבן חדא ושומת על פוס גוצא שצריכה שימה ואמיו לפי שאינה קלה לטטל אף קשה דבת"כ מרצה אבן מסמא מוכל המשכב מטעם משכב ומושצ ובצל הש"ס משמע דהוי מטעם משא ו) ובשמעתין ממעט לה מוהינושא אותם וכן לקמן צפרק צתרא (דף סט): מנן הזב והזנה מטמאין צמשא עד שימוק הצשר ומפרש צגמרר מאי משא אבן מסמא ובצצנת פריך רבי עקיבא (דף צב): קאמר כי פליגי באבן מסמא ובצמתינן קתני" ”היסט ובתוספתא דכלים” ”תניא אין טומאה על לכלי חרס אלא מאוריו וצצסיטו על גבי אבן מסמא היסט היינו משא כדלמרצינן צהעור והרוטב (מולין קנד): אטו נושא לאו מסיט הו' ועוד אי היסט מטעם משכב ומושצ הא אמר צפרק ר"ע (צצנת פד). דמררס כלי חרס טעור וי"ל דמה שקרא צכל הש"ס משא היינו כגון שיד הטעור או רגלו תחת האבן והזב או דס הנדה על האבן דנראה דהטעור נשא אלא הזב או את הדס אצל כלים תחת האבן והזב יושצ עליה הוי מטעם משכב ומושצ והא דתנן צמסכת וצ"ס (פ"ה מ"ב) ”כיצד אכצנו של זב תחת הנדבך והטעור מלמעלה כו' נראה דהיינו היסטו על גבי אבן מסמא דתוספתא וכגון שהנדבך דוחק אכצנעו של זב דאי לאו הכי הוי כאליו היה אורר צין אכצנו לנדבך דאין כאן טומאה כלל:

מיתבי בשר המת שהופרך טהור. וא"ת ולימא ר' יוסי היא דלמר צמתינ' צשר (י) שיצט טעור וי"ל דלא אחיא כרצי יוסי מדקתני הופרך ולא קתני שיצט: **חןין** מן השינים. פריך ופשיטא דשינים אינצ ככלל ענצ: **שמא** יעשה שטיחין. וא"ת והלא מת אסור צהנאה דגמרינן (ע"ז דף כט): שם שם מעגלה ערופה וי"ל דטומאה חמירה להו טפי כדלמר צפרק צ' דיומא (דף כג). ללמדך שקשה עליהם טומאת כלי יותר משפיכות דמים ועוד נראה דעור אינו ככלל צשר ליאסר צהנאה" ”דהא עגלה ערופה נמי לא נפקא באלא מדכתיב צה כפרה כקדשים” ”ועוד קדשים מותרין צהנאה לאחר זריקה שהוא זמן כפרה וניחא השתא דלאיטריך צשור הנסקל לא יוכל להנחת עורו דלא אחי מנעשרו: ב”ש”ר נעשה מקומו צלקת ואין גזעו מחליף. הקשה רשצ"ס דלמר כסוף העור והרוטב (מולין קנח): צצשר מן החי אינו מטמא צהאל מה מת אינו עושה חליפין אף כל כ' וצשר עושה חליפין ומירץ דאין הכל אחד דגזעו מחליף משמע חוזר לגמרי וזה אינו עושה צצשר אצל עושה חליפין משמע שגדל קצת ולא לגמרי וזהו אף צצשר וא"ת כיון דמענצ ילפינן נימא צהאי לישנא מה ענצ שאינו עושה צצשר אצל עושה חליפין ונמעט אפילו צשר וי"ל דשמה גס ענצ מתחוק או גדל מעט אחר צשסר: **שטי”ר** המשתלח יוכיה. ולא תאמר ולימא דם הנדה יוכים שגורם משכב ומושב לגדה ודמה למעטי' לעיל מייניהו וי"ל דאין זה יוכיח כיון שיש לו לס' טומאת משא כמו נדה וה"נ ליהוי זוז כמו דם הנדה אצל שער המשתלה אין לו שום טומאה כלל:

בענין אבל לגבי הנדה דלא כתיב בההוא עניינא אחר למעט: מיתיבי בשר המת שהופרך טהור. ותימה ולישנ' ר' יוסי היא דאמר

בשר המת שיבש טהור. וי"ל דא"כ ה"ל למירב שיבש ולא שהופרך: **שמא** יעשה אדם מעורות אביו ואמו שטיחין. ותימה והלא מת אסור בהנאה דגמרינן שם שם מעגלה וי"ל דחמירה עלייהו טומאה טפי מאיסורא כדאמרינן בפ"ב דיומא ללמוד שקשה להם טומאת כלים יותר משפיכות דמים: נעשה מקומו צלקת. הקשה ר"ש [ב"ם] בפרק העור והרוטב אמרינן ובשר מן החי אינו מטמא באהל דבעינן דומיא דמיתה שאינה ערשה ל' חליפין כלל. ומיהו כיון שהרושם ניכר קרי ליה בשמעתין אין גזעו מחליף לפי שאינו חוזר להיות כדמעיקרא בלא רושם. ותימה והלא אינו דומה לעצם שאינו חוזר לעולם כשנתחך ממנו. וי"ל שגם העצם מתגדל ומתחוק ומתקשה מקום הכעצם: שטי”ר המשתלח יוכיח. ותימה לימא דם נדה יוכיח שגורם טומאת משכב ומושב לאשה והדם טהור מזה. וי"ל ניהא ליה לימיר שטי"ר המשתלה יוכיח לפי שהוא טהור לגמרי. ועי"ל דדם נדה נמי

בשר המת שיבש טהור. וי"ל דא"כ ה"ל למירב שיבש ולא שהופרך: **שמא** יעשה אדם מעורות אביו ואמו שטיחין. ותימה והלא מת אסור בהנאה דגמרינן שם שם מעגלה וי"ל דחמירה עלייהו טומאה טפי מאיסורא כדאמרינן בפ"ב דיומא ללמוד שקשה להם טומאת כלים יותר משפיכות דמים: נעשה מקומו צלקת. הקשה ר"ש [ב"ם] בפרק העור והרוטב אמרינן ובשר מן החי אינו מטמא באהל דבעינן דומיא דמיתה שאינה ערשה ל' חליפין כלל. ומיהו כיון שהרושם ניכר קרי ליה בשמעתין אין גזעו מחליף לפי שאינו חוזר להיות כדמעיקרא בלא רושם. ותימה והלא אינו דומה לעצם שאינו חוזר לעולם כשנתחך ממנו. וי"ל שגם העצם מתגדל ומתחוק ומתקשה מקום הכעצם: שטי”ר המשתלח יוכיח. ותימה לימא דם נדה יוכיח שגורם טומאת משכב ומושב לאשה והדם טהור מזה. וי"ל ניהא ליה לימיר שטי"ר המשתלה יוכיח לפי שהוא טהור לגמרי. ועי"ל דדם נדה נמי

עין משפט ור מוצה

א זמיי פ"א מהל' טומאת מת הלכה ו:
יא ב ג מיי פ"ג מהל' טומאת מת הלכה י:
יב ד ה מיי שם הל' יג:
יג ו מיי פ"ט מהלכות שחיטה הלכה:
סגנ עשין כ טוש"ע י"ד סי' נט סעיף א:
יד ו מיי פ"ג מהלכות טומאת מת הלכה יא:
טו ח מיי פ"א מהלכות אבות הטומאה הלכה ט:
טז ט מיי פ"ג מהל' טומאת מת הלכה יא:

תורה אור השלם

1. וכל הנגע בכל אשר ידקה תחתיו יטמא עד הקשר ותרשא אותם יבס בְּגָדֵי וְרִחְץ בְּמֵי יִטְמֵא עד הקשר: ויקרא טו י

2. או איש אשר יגע בכל שרץ אשר יטמא לו או באדם ידקה זב מקשרו וזבו טמא אשר יטמא לו לכל טמאות: ויקרא כב ה

3. וכל אשר יגע על פני הקשדה בחלל חרב או במת או בעצם אדם או בקבר יטמא שבעת ימים: במדבר יט טו

4. וידברו אל בני ישראל ואמרתם אלהם איש איש כי ידקה זב מקשרו וזבו טמא הוא: ויקרא טו ב

תוס' הרא"ש (המשך)

יהיה תחת האבן ובא זב וישב על גבי האבן ואחר כך ירד הוב מפליה ובא הטהור וישב עליה בעוד שהמרבב תחתיה נטמא הטהור מחמת המרבב שתחת האבן. והכי דר"ש ליה בת"כ והרובב על הכלי אשר ישב עליו הוב אין לי אלא בזמן שיטמא עליו ונגע בו מנין לעשרה מושבות זו על גב זו ואפי' על גבי אבן מוסמא ת"ל אשר ישב עליו הוב טמא. מקום שהוא יושב ונטמא ישב הטהור טמא. אין לי אלא בזמן שיבש יושב עליו מנין לעשות זיקק כמלא. ת"ל כל כלי לעשות זיקק כמלא כלומר אפי' נתרקן האבן מן הוב כגון שעמר והלך אין לי אלא משכב ומושב מרבב מנין כו' אלאם בדבר זה מרבב למעלה מזובו של זב וחבירו דאניהו לא מטמו תחת אבן מוסמא וממעט ליה הכא מדרכיה והנושא אותם ודר"ש דנרשא עליו הנישא כדדר"ש ליה לעיל בפ' בנות כותיים והנישא כתיב ואיירי בנישא על גבי הים שהדם תחת האבן והטהור וישב ע"ז וכה"פ סי' דוקא ממעט דם אבל טהור הנושא את דם הנדה טמא. והשתא ניהא דלא ממעט מהיא ולא דמה: אותם מיעוטא היא. תימה דהכא דרשינן אותם למעוטי דמה. ובת"כ דרשינן ליה לרבות דמה (נשאר) ושאר דברים דהכי תניא התם והנישא אותם לרבות משכב ומושב ר' אליעזר אומר והנישא אותם מה ת"ל שיכול אין לי (אלא) מטמא במשא אלא אלו בלבד מנין שכבת ורעו ומימי רגלו ודם הנדה ת"ל ותנושא אותם לרבות כל האמור בענין. וי"ל דטעורא דהכא כרבנן דהא ר"א מרבה מימי רגליו ודם הנדה מדרכיה אותם והכא דרשי ליה מקרא אחרינא ואפי"ג רבנן דרשי התם אותם לרבות משכב ומושב ונהינן למשכב ומושב) האמור

בשר המת שיבש טהור. וי"ל דא"כ ה"ל למירב שיבש ולא שהופרך: **שמא** יעשה אדם מעורות אביו ואמו שטיחין. ותימה והלא מת אסור בהנאה דגמרינן שם שם מעגלה וי"ל דחמירה עלייהו טומאה טפי מאיסורא כדאמרינן בפ"ב דיומא ללמוד שקשה להם טומאת כלים יותר משפיכות דמים: נעשה מקומו צלקת. הקשה ר"ש [ב"ם] בפרק העור והרוטב אמרינן ובשר מן החי אינו מטמא באהל דבעינן דומיא דמיתה שאינה ערשה ל' חליפין כלל. ומיהו כיון שהרושם ניכר קרי ליה בשמעתין אין גזעו מחליף לפי שאינו חוזר להיות כדמעיקרא בלא רושם. ותימה והלא אינו דומה לעצם שאינו חוזר לעולם כשנתחך ממנו. וי"ל שגם העצם מתגדל ומתחוק ומתקשה מקום הכעצם: שטי”ר המשתלח יוכיח. ותימה לימא דם נדה יוכיח שגורם טומאת משכב ומושב לאשה והדם טהור מזה. וי"ל ניהא ליה לימיר שטי"ר המשתלה יוכיח לפי שהוא טהור לגמרי. ועי"ל דדם נדה נמי

^[1] ז"ל דיומא דמיתה שאיט עושה חליפין ובשר עושה חליפין ומי' דהתם ר"ל דאטו דומה למיתה דאין גזעו מחליף כלל ומימי כו'